

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор Роман ПЕТРИШИН
« 3 » травня 2023 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ
для вступників на навчання за другим (магістерським) освітнім
рівнем спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії (міжнародна інформація)»

Схвалено Вченою радою
Факультету історії, політології
та міжнародних відносин,
протокол №9 від 28 квітня 2023 р.

Голова ради

Олександр ДОБРЖАНСЬКИЙ

Чернівці 2023

Пояснювальна записка

Програму вступного випробування із спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (Міжнародна інформація)» розроблено в обсязі програми рівня вищої освіти бакалавра з даної спеціальності. Підсумковий іспит зі спеціальності проводиться в тестовій формі.

Абітурієнт повинен продемонструвати знання щодо розуміння ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку міжнародних відносин, світової політики, зовнішньої політики окремих країн, діяльності міжнародних організацій, володіти основами інформаційно-аналітичної діяльності.

Під час вступного випробування абітурієнт повинен продемонструвати здатність використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для аналізу міжнародних відносин, світової політики, зовнішньої політики а також проблем інформаційної безпеки та міжнародного тероризму, вміти правильно обрати відповіді на поставлені питання.

1. Дайте визначення термінів «внутрішня політика», «зовнішня політика», «міжнародні відносини».
2. Проаналізуйте території, країни, держави як об'єкти політичної карти світу.
3. Дайте характеристику держави як головно об'єкта політичної карти світу. Ознаки та функції держави. Колонії, протекторати, підопічні території, їх сутність. Географія залежних територій на політичній карті світу.
4. Охарактеризуйте спірні території на політичній карті світу, статус яких є невизначеним. Самопроголошені країни світу.
5. Проаналізуйте країнознавчі школи (англійська, французька, німецька).
6. Дайте характеристику політичних карт Європи, Азії, Африки, Північної та Південної Америки.
7. Дайте характеристику форм правління держав світу. Монархії Європи, Азії, Африки, Австралії з Океанією.
8. Арабський світ: політичний іслам і політика.
9. Проаналізуйте етапи формування політичної карти світу.
10. Форми державного устрою: унітарна, федеративна, конфедеративна. Зміст, приклади країн у різних географічних регіонах.
11. Міждержавні організації загальнополітичного змісту. ООН: інституціональна структура, мета функціонування, головні завдання.

12. Міждержавні організації військово-політичного змісту. НАТО: структура, мета функціонування, завдання.
13. Міждержавні організації економічного змісту (ЄС, АСЕАН, НАФТА). Структура, мета функціонування, завдання.
14. Спільні та відмінні риси економічної, політичної сфер життєдіяльності країн "сімки" (провідних високорозвинених держав).
15. Глобалізація та регіоналізація як нові тенденції в розвитку Світового Господарства.
16. Значення системи міжнародних економічних відносин у розвитку СГ.
17. Дайте визначення «дипломатичного корпусу» та «дипломатичного представництва».
18. Розкрийте роль дуайєна в дипломатичній практиці.
19. Проаналізуйте привілеї та імунітети дипломатичних представництв.
20. Розкрийте діяльність дипломатичних представництв при міжнародних організаціях.
21. Визначте сутність поняття «спеціальна місія». Її застосування в дипломатичному та консульському праві.
22. Нові форми субрегіонального співробітництва (на прикладі досвіду функціонування ГУАМ, Євразійського економічного співтовариства (ЄЕП)).
23. Роль транспортно-логістичних компаній як провідних суб'єктів системи зовнішньоекономічних зв'язків.
24. Вільні економічні зони та їхні національні різновиди (світовий та український досвід розвитку).
25. Україна та Росія: спільні та відмінні риси політичної, економічної, соціальної систем держав. Українсько-російські відносини в умовах російської агресії на Сході.
26. Охарактеризуйте імунітети і привілеї дипломата.
27. Розкрийте процес розширення ЄС 2004 року.
28. Проаналізуйте критерії членства в ЄС.
29. Розкрийте сутність Угоди про Асоціацію з ЄС. Політика України щодо членства.
30. Дайте характеристику основоположних договорів та принципів Європейського Союзу.
31. Проаналізуйте організаційну структуру Європейського Союзу.
32. Розкрийте сутність Східного партнерства та участь в ньому України.
33. Держави регіону Центральна Європа. Особливості розвитку економічної, політичної та соціальної систем життєдіяльності.

34. Визначте відмінності в рівні соціально-економічного розвитку держав регіону Західна Європа.
35. Розкрийте відмінності в рівні соціально-економічного розвитку держав регіону Африка.
36. Проаналізуйте відмінності в рівні соціально-економічного розвитку держав регіону Латинська Америка.
37. У чому полягають відмінності в рівні соціально-економічного розвитку держав субрегіонів Східної та Південно-Східної Азії?
38. Дайте характеристику відмінностям в рівні соціально-економічного розвитку держав субрегіонів Південної та Південно-Західної Азії.
39. Розкрийте періодизацію та провідні теоретико-методологічні аспекти історії міжнародних відносин.
40. Розкрийте головні тенденції розвитку міжнародних відносин на стародавньому Сході
41. Розкрийте особливості та періодизацію міжнародних відносин Середньовіччя
42. Розкрийте характер і особливості європейських міжнародних відносин раннього Середньовіччя.
43. Розкрийте характер і особливості європейських міжнародних відносин високого Середньовіччя.
44. Розкрийте характер і особливості європейських міжнародних відносин пізнього Середньовіччя.
45. Визначте особливості міжнародних відносин Нового часу.
46. Розкрийте сутність Вестфальської системи міжнародних відносин.
47. Охарактеризуйте міжнародні відносини в Європі та Америці доби функціонування Віденської системи міжнародних відносин.
48. Проаналізуйте кризу та розвал Віденської системи міжнародних відносин. Міжнародні відносини в світі кінця 1850-х – початку 1870-х рр.
49. Проаналізуйте причини та наслідки Першої світової війни. Версальсько-вашингтонська система міжнародних відносин.
50. Окресліть головні події міжвоєнного періоду. Передумови та початок Другої світової війни.
51. Створення Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин. Холодна війна та її наслідки.
52. Охарактеризуйте систему міжнародних відносин кінця XX – початку XXI ст.
53. Джерела вивчення зовнішньої політики України.

54. Охарактеризуйте сучасну зовнішню і безпекову політику України у контексті пошуку інтеграційних орієнтирів.
55. Розкрийте особливості євроінтеграційних та євроатлантичних прагнень України.
56. Проаналізуйте відносини України із провідними державами світу.
57. Розкрийте головні виклики сучасній системі міжнародних відносин.
58. Охарактеризуйте технології безпосереднього спілкування у мережі Інтернет.
59. Розкрийте поняття міжкультурної комунікації.
60. Дайте загальну характеристику контент-аналізу як методу.
61. Визначте класифікацію та історію виникнення спін-методик.
62. Розкрийте досвід використання «спін-технологій» в Україні.
63. Дайте загальну характеристику залежності функціонування масової комунікації від різних політичних режимів. Проблема відповідальності преси.
64. Масова комунікація як соціальний інститут. Охарактеризуйте роль і значення «четвертої влади».
65. Дайте загальну характеристику дослідженням нових медіа: комп'ютерна комунікація.
66. Охарактеризуйте роль особистості у розвитку масової комунікації.
67. Сформулюйте основні етапи розвитку комунікативної теорії у ХХ ст.
68. Визначте місце та роль комунікації в сучасному інформаційному суспільстві.
69. Дайте характеристику міжнародній діяльності України у сфері подальшого розвитку інформаційного суспільства.
70. Сформулюйте суть поняття "електронний уряд", методи і форми його організації.

Список рекомендованої літератури

Основна:

1. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу. – К.: Академія, 2003.
2. Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навч. посібник. – К.: Академія, 2005. – 704 с.
3. Блій Г. де, Муллер П.П., Шаблій О.І. Географія: світи, регіони, концепти. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
4. Колосов В.А., Мироненко Н.С. Геополитика и политическая география: Учебник. – 2-е изд., испр. и доп. – М., 2005. – 479 с.
5. Мадісон В.В., Шахов В.А. Сучасна українська геополітика: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2003. – 176 с.
6. Максаковский В.П. Географическая картина мира: В 2-х кн. Кн. I: Общая характеристика мира. – М., 2003. – 496 с.: ил., карт.; Кн. II: Региональная характеристика мира. – М., 2004. – 480 с.: ил., карт.
7. Международные экономические отношения: Учебник / Под ред. В.Е. Рыбалкина. – М., 2001.
8. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К.: ЦНЛ, 2006. – 224 с.
9. * Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. О.С. Кучика. – К.: Знання, 2005.
10. Міжнародні організації: Навч. посібник / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, З. Кутайні. – К.: ЦУЛ, 2007. – 440 с.
11. Окладникова Е.А. Занимательное страноведение. – Спб.: Изд-во РАН, 1999.
Скоропад І.С. Країнознавство. Навчальний посібник. – Львів: Вид-во Львівської комерційної академії, 2006. – 355 с.
12. * Социально-экономическая география зарубежных стран / Под ред. В.В. Вольского. – М., 1998. – 592 с.
13. Социально-экономическая география мира / Под ред. В.В. Вольского. – М., 2001.
14. Соціально-економічна географія світу / За ред. С.П. Кузика – Львів: Світ, 2005.
15. * Циганкова Т.М., Гордєєва Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник. – К., 2001.
16. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. – К.: Либідь, 2001. – 416 с.

17. Яценко Б.П. Політична географія. – К.: НАНУ, 2005.
18. Макаренко Є.А. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики та прикладні аспекти/ Актуальні проблеми міжнародних відносин. Випуск 12(част. III) – К.: ІМВ, 1999, с. 89-108.
19. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин / Микола Капітоненко. – Чернівці: Книги – XXI, 2019. – 272 с.
20. Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticum: навч. посіб. / Т.В. Орлова. – К.: Знання, 2010. – 487 с.

Додаткова література:

21. *Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник. – М., 2002. – 470 с.
22. Архипов В.Я. Австралия в мировой экономике. – М., 2005.
23. Барановський М.О., Дмитренко О.Г. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн (Азія). – Ніжин, 2001.
24. *Барчук И.Д. Америка: рыночная экономика и образ жизни. Впечатления, факты, размышления. – М., 2001. – 172 с.
25. Булыгина Н.Ю., Рогатых Е.Б. Экономическая и социальная география. – М.: ВАВТ, 2006. – 405 с.
26. *Бусыгина И.М. Регионы Германии. – М., 1999. – 351 с.
27. Василенко И. Геополитика современного мира. – М.: Гардарики, 2006.
28. *Волков А.М. Швеция: социально-экономическая модель. – М., 1991. – 188 с.
29. Вступ до економічної і соціальної географії / А.П. Голіков, Я.Б. Олійник, А.В. Степаненко. – К.: Либідь, 1996. – 320 с.
30. Географія та історія Іспанії: Посібник з країнознавства / А.О. Серебрянська. – К., 1998. – 269 с.
31. *Гладкий Ю.Н., Чистобаева А.И. Регионоведение: Учебник. – М.: Гардарики, 2000. – 384 с.
32. Грицак Ю.П. Социально-географические типы стран. – Харьков, 1998.
33. Гудзеляк І.І., Уманців Б.Б. Хорватія: суспільно-географічна характеристика. – Львів, 2002.
34. *Дания: Путеводитель. – М., 2001. (Poliglot.)
35. Дергачёв В. Геополитика: Учебник. – М., 2004.
36. *Друзик Я.С. Мировая экономика: страны, регионы, континенты: Учеб. пособие. – Минск, 2002. – 528 с.

37. Економіка зарубіжних країн / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К.: ЦУЛ, 2003. – 352 с.
38. Иванов К., Смирнов А. Всё что вы хотели знать о Швеции. – 2-е изд. – Стокгольм, Москва, 2005.
39. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. – Чернівці, 2004. – 384 с.
40. *Испания и Андорра: Путеводитель. – М., 2001. (Poliglot.)
41. *Италия: Путеводитель. – М., 2001. (Poliglot.)
42. Евразийское экономическое сообщество. Правовые и экономические основы: Учебник. – М., 2004. – 271 с.
43. Европейское право: Учебник для вузов / Под ред. проф. Энтина Л.М. – М.: Норма, 2000.
44. Жук П. та ін. Етнополітична карта світу ХХІ ст. Методичний і предметний коментарі / Авт.: П. Жук, Н. Мазур, Р. Соломонюк, Р. Турчак. – Тернопіль, 2000.
45. Клець В.К. Країнознавство. – Дніпропетровськ, 1998.
46. Книш М.М. Бразилія. Суспільно-географічна характеристика: Навч. посібник. – Л., 2001.
47. Кон-Шербок Д. Палестино-израильский конфликт. Две точки зрения. – М., 2002.
48. Кузик С., Книш М. Економічна і соціальна географія країн Америки: Навч. посібник. – Л., 1999.
49. Ломакин В.К. Внешнеэкономическая политика Британии. – М., 2004. – 287 с.
50. Ломакин В.К. Мировая экономика: Учебник. – М., 2001.
51. Максаковский В.П. Географическая культура: Учеб. пособие. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 416 с.
52. Максаковский В.П. Историческая география мира. – М.: Экопрос, 1999. – 584 с.
53. Мировая экономика / Под ред. А.С. Булатова. – М.: Юристъ, 2002. – 734 с.
54. *Мировая экономика: Учеб. пособие / Под ред. проф. И.Л. Николаевой. – М., 2002. – 575 с.
55. Мироненко Н.С. Страноведение: теория и методы: Учеб. пособие. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 268 с.
56. Молодякова Э. Япония второй половины XX века. Проблемы и судьбы. – М., 2003. – 248 с.
57. Моценко И. Б. Африка: социальное развитие и стратегия самообеспечения. – М.: Наука, 1990. – 254 с.

58. Лебедев В.Б. Знакомьтесь: Германия! Пособие по регионоведению: Учеб. пособие. – М., 2000. – 287 с.
59. Нартов Н.А. Геополитика. – М., 2004.
60. Нестерчук Г. США и американцы. – Мн., 2004.
61. *Нидерланды: Путеводитель. – М., 2001. (Poliglot.)
62. Панов А.В. Основы краінознавства (Європа): Навч. посібник. – Ужгород, 1999. – 169 с.
63. Петров Г. Финляндия. Страна белых лилий. – СПб., 2004.
64. *Польша – твій діловий партнер. – К., 2005.
65. *Португалія: Путеводитель. – М., 2002. (Poliglot.)
66. Ровенчак І. Економічна і соціальна географія Росії. – Л., 2000.
67. *Романов А.А. Зарубежное туристическое страноведение: Учеб. пособие. – М., 2001. – 288 с.
68. Селищев А.С. Китайская экономика в XXI веке. – СПб., 2004. – 239 с.
69. Сискос Е. Черноморское экономическое сотрудничество и региональная экономическая интеграция стран СНГ. – Афины, 2001. – 287 с.
70. *Соколенко С.И. Современные мировые рынки и Украина. – К.: Демос, 1995. – 354 с.
71. Стецький В., Уманців Б. Словенія: суспільно-географічна характеристика. – Львів: ЛНУ, 2004. – 39 с.
72. Страноведение Китая: Учеб. хрестоматия / Сост.: И.В. Кочергин, В.Ф. Щичко. – М., 1999. – 336 с.
73. Страны и народы: Науч.-поп. геогр.-этногр. изд. в 20 т. / Под ред. И.Т. Фролова. – М., 1978–1985.
74. США на рубеже веков. – М., 2000.
75. Федорович В. США: государство и экономика. – М., 2005.
76. *Финляндия: Путеводитель. – М., 2001. (Poliglot.)
77. *Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпенко, В.С.Будкін, А.С. Гальчинський та ін. – К., 2002. – 470 с.
78. Уманців Б. Боснія і Герцеговина: суспільно-географічна характеристика. – Львів: ЛНУ, 2004. – 32 с.
79. Шаблій О. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Л., 2001.
80. Шаблій О.І. Основы загальної суспільної географії: Підручник. – Львів, 2003.
81. *Швеция: Путеводитель. – М., 2002. (Poliglot.)
82. Шевчук Л.Т. Китай: соціально-економіко-географічна характеристика. – Л., 1999.

83. Шевчук Л., Аарреваара Т. Фінляндія. Соціально-економічна характеристика. – Л., 2001. – 163 с., 18 іл.
84. *Шереметева Н.В., Кошентаевский В.С. Швеція. – М., 1992. – 200 с. (Наши деловые партнёры.)
85. Шніцер М. Порівняння економічних систем: Пер. з англ. – К., 1997. – 519 с.
86. Шреплер Х.-А. Международные экономические организации. – М., 2002.
87. *Чужиков В.І. Економіка зарубіжних країн. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с.
88. Чухно А.А. Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України. – К.: Логос, 2003. – 631 с.
89. Экономика США: Учебник / В.Б. Суплян (ред.). – СПб, 2003. – 651 с.
90. Экономическая и социальная география ближнего зарубежья: Учеб. пособие / Под ред. М.П. Ратоновой. – М.: Дрофа, 2004. – 573 с.
91. *Экономическая история зарубежных стран: Учеб. пособие / Под ред. В.И. Голубовича. – Мн., 2002. – 592 с.
92. *Япония–2000: консерватизм и традиционализм. – М., 2000. – 303 с.
93. Костенко Ю. Історія ядерного роззброєння України. К.: Ярославів Вал, 2015. – 464 с.
94. Міжнародні відносини та політика держав в умовах глобальних трансформацій: аналіз сучасної політичної думки: монографія / Колектив авторів, за заг.ред. І.М. Ковалю, О.І. Брусиловської – Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2016. – 412 с.
95. Європейський союз: вчора, сьогодні, завтра: навч.посібник / уклад. Ю.Макар, В.Бурдяк, В.Макар, В.Семенко. – Чернівці: Чернівец. нац. Ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 400 с.
96. Демократія: від теорії до практики. Підручник з курсу. Видання друге, доповнене: Copyright, 2019. – 285 с.
97. Етнокультурний та етнополітичний ландшафт прикордонних регіонів України, Молдови та Румунії: історична ретроспектива і сучасний стан / За ред Н.В. Стрельчук. Чернівці: Технодрук, 2018. – 256 с.

Оцінювання

знань абітурієнтів під час проведення комплексного фахового іспиту з міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій для вступу на факультет історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ для здобуття освітнього ступеня «Магістр» спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії (Міжнародна інформація)»

Комплексний фаховий іспит для вступу на факультет історії, політології та міжнародних відносин для здобуття освітнього ступеня «Магістр» спеціальність «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» проводиться у вигляді тестування.

Зміст тестових завдань комплексного фахового іспиту відповідає програмам дисциплін відповідних освітніх програм підготовки фахівців на базі ступеня вищої освіти «Бакалавр». Абітурієнт на фаховому вступному іспиті повинен вказати вірні відповіді на поставлені запитання шляхом зазначення одного варіанту відповіді серед наведених, який він вважає вірним. У кожному тестовому завданні серед запропонованих варіантів відповідей вірним є тільки один. Оцінювання результатів фахового вступного іспиту проводиться за 200-бальною шкалою, для того, щоб узгодити оцінювання абітурієнта із ЗНО.

Завдання вважається виконаним, якщо учасник вступного іспиту вибрав і позначив відповідь у бланку відповідей.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюють в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник, правильно виконавши всі завдання – 200 балів.